

PAVEL CHALOUPKA

KLOKAN S GÓLOVOU HLAVOU

STANISLAV HRABĚ
PAVEL CHALOUPKA

**PAVEL
CHALOUPKA**

KLOKAN S GÓLOVOU HLAVOU

**STANISLAV HRABĚ
PAVEL CHALOUPKA**

**NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA**

Copyright © Pavel Chaloupka, Stanislav Hrabě, 2021

Cover art © Lukáš Tuma, 2021

Illustrations © Karel Vaníček, 2021

Photos © Archiv Pavla Chaloupky, Bohemians Praha 1905, Český olympijský výbor, Edvard Beneš, Pavel Jiřík, Petr Novák, Tomáš Skácel, Alexander Tóth, 2021

Czech edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2021

ISBN 978-80-278-0000-1 (print)

ISBN 978-80-278-1003-1 (pdf)

Pavel Chaloupka a nakladatelství děkují

Karlu Řezníčkovi

zejména za zpracování podrobné statistické přílohy a dále
za pomoc při dohledání faktů z Pavlovy fotbalové kariéry,
především z jeho zahraničního angažmá,
a také z jeho trenérského působení.

Tomáši Skácelovi

za pomoc při výběru fotografií a upřesňování dat
z Pavlova fotbalového i osobního života.

Družstvu fanoušků Bohemians

za spolupráci při vydání a propagaci této knihy.

NA VYDÁNÍ KNIHY SE FINANČNÍM PŘÍSPĚVKEM PODÍLELY TYTO FIRMY A OSOBY:

ABC Chomutov spol s r.o. – Jan Vaněk
ADVERCOM s.r.o. – Luboš Krotíl
Akcenta CZ a. s. – Milan Čeman, Jan Karger
AKKAMA s.r.o. – Milan Andrš
Autobusová doprava – Roman Zařko
Betonárka Gollner – Kamil Gollner
Biolmpro s.r.o. – Jiří Weber
Bohemia Arch spol s r. o. – Zdeněk Mrnka
Bouda František Ing.
Bricostav s.r.o. – Jan Hennrich
CORROTECH TRADE s.r.o. – Tomáš Rucký
DIPRO Trade s.r.o. – Ing. Procházka Micha
DRUŽSTVO FANOUSHŮ BOHEMIANS
Dřevák K & C s.r.o. – Karel Stupka
DX7 s.r.o. – Daniel Molnár
EDOZ Plus s.r.o. – Zdeněk Fojtík
Filípek Vratislav
Funk David – Zámečnictví Jirkov
Hasík Vlastimil
Instalservis – Václav Havlan
JE7BOZA s.r.o. – Radek Zařko
Jenčík Tomáš – Elektromontážní práce
K & J Color s.r.o. – Jiří Punčochář
Kanab – Pavel Bodnarik
Král Lubomír
MALTOP – EKO s.r.o. – Lukáš Lípa
Mareš Stanislav – VODA TOPENÍ PLYN

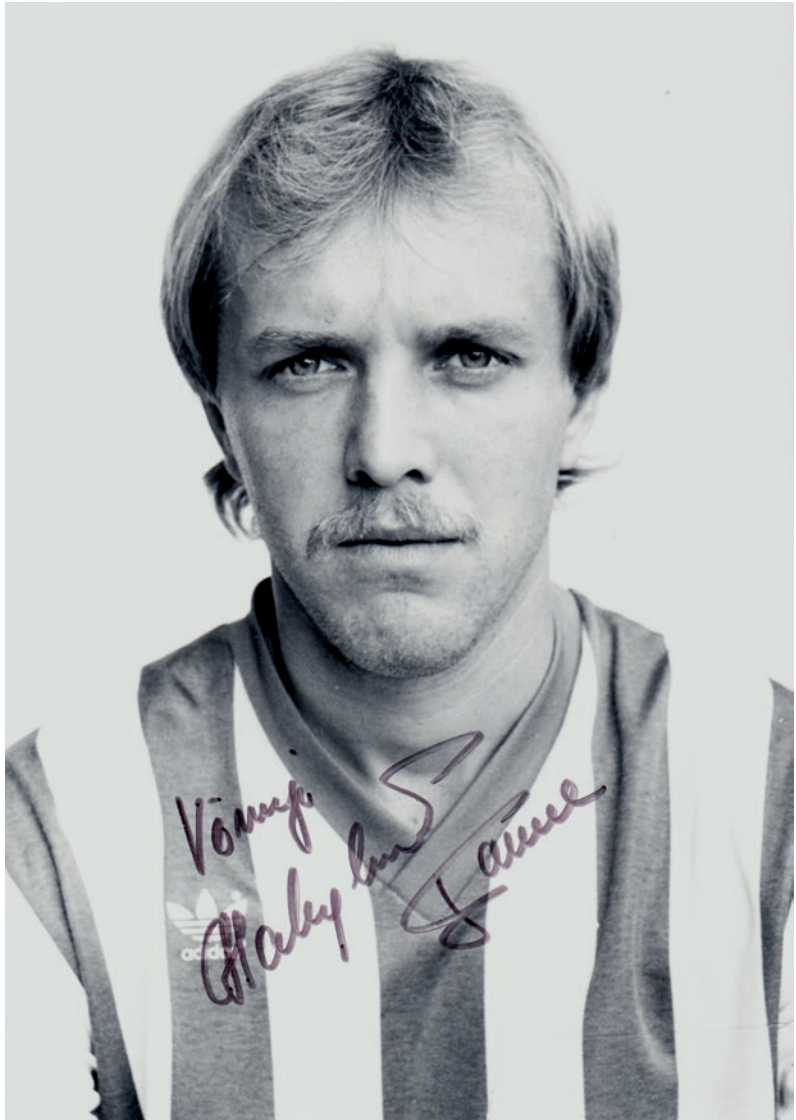
Marketing Sport Group s. r. o. – dr. Jiří Stejskal
Matas Jaroslav-FREMAT
MIKROTEX s.r.o. – Michal Kropáč
MJM rodinná realitní a personální agentura s.r.o. – Martin Boček
Multitechnik spol. s r. o. – Jana Šilhánková
PASSERINVEST GROUP, a.s.
Pokorný Martin – Pekárnička tety Maji
PPM s.r.o. – Hynek Podolka
QARK s.r.o. – Milan Štefanov
Reif-elektronářadí s.r.o. – Zdeněk Reif
Restaurace Kaštan – Miroslav Babka
RN STŘECHY s.r.o. – Radek Nový
Salve Finance, a. s. – Zdeněk Mrázek
Severočeské doly a.s.
SIKO KOUPELNY, a. s.
Sklenářství Kos s.r.o. – Pavel Kos
Studio colors s.r.o. – Zdeněk Kmoníček
Škobla s.r.o. – Blažko Jaroslav
Škuta Martin – Zahradnictví
Tauber Jan
TBG SEVEROZÁPADNÍ ČECHY s.r.o. – Ladislav Hanzelín
TEMTEC s.r.o. – Tomáš Prejza
Toyda Gosei Czech, s.r.o. – Ing. Jan Richter
Trading BR s.r.o. – Luboš Turek
VPgroup SCAFFOLD s.r.o. – Martin Vašina
ZHM kovovýroba DVOŘÁK s.r.o. – Josef Dvořák

Ligový kanonýr 1982/1983 na kresbě věnované střelci Karlem Vaníčkem

OBSAH

HLAVA SKVOSTNÁ I PROKLETÁ	11
NÁČELNÍKU, PAKÁRNA!	13
I. ZAČÁTKY	15
II. VOJENSKÁ SLUŽBA	31
III. BOHEMIANS	47
IV. EVROPSKÉ POHÁRY	97
V. REPREZENTACE	123
VI. ZAHRANIČNÍ ANGAŽMÁ	151
VII. ZRANĚNÍ	175
VIII. TRENÉR	193
IX. PENÍZE	213
X. ZAMĚSTNÁNÍ	229
XI. OSOBNÍ ŽIVOT	239
ZÁVĚREČNÝ ROZHOVOR	265
STATISTICKÁ PŘÍLOHA	285
MEDAILONKY AUTORŮ	337

HLAVA SKVOSTNÁ I PROKLETÁ

Chaloupkova hlava – lépe řečeno umění zasáhnout jí míč tak, aby skončil v síti soupeřova týmu – byla mistrovská. Když Bohemians Praha v ročníku 1982/1983 získali jediný titul v historii, podílel se na něm sedmnácti zásahy (nejlepší střelec ligy), z nichž jedenáct bylo hlavou. Proto má tato kniha jedenáct kapitol.

Zažila ale i osudová prokletí, když byl omylem, chybou, nepozorností, možná i po úmyslu připraven o dvě mistrovské pocty. Míč skončil v síti, gól by přinesl obrovskou hodnotu, ale nebyl uznán. S nespravedlností se nikdy nesmířil. Jeho kariéra – byť i tak hodně bohatá a úspěšná – se mohla odvíjet jinak. Luxusněji.

30. LISTOPADU 1983, ČESKOSLOVENSKO – RUMUNSKO 1:1, KVALIFIKACE ME 1984, BRATISLAVA (TEHELNÉ POLE)

Závěrečné utkání kvalifikační skupiny, v níž Československo trumfne čerstvé mistry světa, Italy. K postupu na šampionát do Francie však potřebuje porazit Rumunsko. Pavel Chaloupka v životní formě naskakuje za bezbrankového stavu na centr z boku a dává gól. Pro chybně odmávaný ofsajd však není uznán. Zápas končí remízou 1:1. Nikdy se na mistrovství Evropy jako hráč nepodívá.

**19. ČERVNA 1985,
BOHEMIANS PRAHA – SPARTAK TRNAVA 0:1,
30. KOLO LIGOVÉHO ROČNÍKU 1984/1985, PRAHA (ĎOLÍČEK)**

Vzhledem k výsledku utkání Sparty v Banské Bystrici stačilo doma s Trnavou remizovat a Bohemians by slavili druhý titul. Soupeř se však ujal vedení a urputně vzdoruje, rozhodčí nepomáhají. Ještě za bezbrankového stavu Chaloupka skáče rybičkou do centru z rohového kopu Stanislava Levého, míč se třepe v síti. Ale praporek je nahoře, ofsajd po rohovém kopu! Nikdo nechápe. Trnava nakonec nečekaně vítězí, z titulu se raduje Sparta. Klokani druhý mistrovský titul do historických análů nezapisují.

Rozhodčí Krchňák neuznává gól v posledním utkání s Trnavou v roce 1985

NÁČELNÍKU, PAKÁRNA!

(ANEB TAJEMNÝ HLAS VOJENSKÉHO ÚTVARU 8046)

„Nástup na *Televizní noviny!*“ Šedivou vojenskou ubikací se ozve ryčný příkaz dozorčího. Zobáci – vojáci prvního ročníku – odloží pometla a košťata a s úlevou se jdou dívat na povinný propagandistický program socialistické televizní publicistiky.

Dozívají se, kolik mají zemědělci z JZD sklidit okopanin, jaké budou závazky úderníků v těžbě uhlí k významným výročním vítězství dělnické třídy. Na obrazovky naskakuje sportovní pořad *Branky, body, vteřiny* a na mnoha rotách jsou zobáci okamžitě vyhnáni šúrovat rajóny. Ne ovšem u průzkumníků.

„Všichni povinně koukat a skandovat Čaloupka, Čaloupka!“ velí suprák a ptáci musejí obdivovat vítěznou jízdu Bohemky v ročníku 1982/1983, kterou táhne její nejlepší střelec Pavel Chaloupka. Příznivci Sparty, Dukly, Slavie a dalších klubů skřípou zuby, ale aspoň nemusejí twistovat parkety a čistit mazlákem chodby. Chvilku mají pocit, že jsou součástí normálního života.

Zprávy končí, zobáci jdou až do večerky ve 22:00 uklízet, mazáci uléhají na bidla. Z otevřeného okna se však na buzerák vojenským útvarem nese: „Čaloupka, Čaloupka!“ na oslavu bohemáckého střelce. Tento chvalo zpěv pak střídá upřímná osobní zповěď: „Náčelníku, pakárna!“

Odvážný postoj na tankovém pluku VÚ 8046 v Táboře, kde v neděli v době osobního volna mají bigoši – příslušníci roty motostřelců – na nástupišti vyvalené postele a stolky a přehledný pořádek kontroluje jejich velitel poručík Jiří Šedivý. Slogan „Celý kasárna jsou šedivý, jen Šedivý je zelený“ zaniká v propadlišti zapomnění až v době, kdy v kariéře vyšplhal v novém politickém zřízení na funkci náčelníka generálního štábu i k hodnosti armádního generála a stal se obdivovatelem kdysi imperialistického spolku NATO.

Vojenský ročník 1982/1983 pro mě zdůraznily dvě události: smrt velkého vůdce světového proletariátu Leonida Iljiče Brežněva na podzim 1982 a mistrovský titul Bohemians na jaře 1983. Velkým propagátorem nejlepšího střelce týmu byl jeho švagr svobodník Jiří Heinisch, hokejista ligového Litvínova, který si v Táboře kroutil povinnou prezenční službu.

Pavla Chaloupku jsem při mistrovské jízdě klokanů poznal z velké vzdálenosti, protože jsem přímo neviděl jediný zápas, ale zároveň jsem ho poznal i velmi zblízka – v pakárně na vojenském útvaru 8046.

Stanislav Hrabě

I. - ZAČÁTKY

V BAŠTĚ HOKEJE

V rodném listě má Pavel Chaloupka uvedeno, že se narodil 4. května 1959, kdy má svátek Květoslav, ve znamení Býka, podle čínského kalendáře byl právě rok Vepře. Coby místo narození je uveden Most. Důvod je prostý – v okresním městě severočeského kraje byla porodnice. Matrika však vypovídá, že přísluší ke druhému největšímu osídlení v okrese – Litvínovu.

Litvínov je severočeské město s asi pětadvaceti tisíci obyvateli přilepené na Krušné hory. První historická zmínka se váže k roku 1352, tedy k vládě Otce vlasti císaře Karla IV. Nabízí různé architektonické skvosty, hoden obdivu je například raně barokní děkanský kostel svatého Michaela archanděla ze 17. století s dvouvěžovým hlavním průčelím, který navrhl významný francouzský architekt Jan Baptista Mathey. Ale co Litvínov proslavilo po celém světě, je lední hokej.

Drží totiž i jeden velice příznivý rekord, kterým je záhodno se chlubit. V NHL – v kanadsko-americké hokejové lize – působilo podle prověřených statistik šestadvacet litvínovských odchovanců, což je nejvíce nejen ze všech klubů v České republice, ale na počet obyvatel i nejvíce z celého světa. Na jeden tisíc obyvatel jeden hokejista v nejlepší hokejové soutěži světa.

Na brusle se Chaloupka postavil takřka hned, jakmile se naučil chodit, od malička oplýval výbornou fyzickou kondicí, měl smysl pro kolektivní sporty, ani zahnutá hůl mu nepřekážela. Město hokejem žilo, jako kluk obdivoval mistry ledového řemesla Ivana Hlinku a Jiřího Bublu. A mezi chrániči obalenými borci našel i věrné kamarády, k jeho vrstevníkům patří Vladimír „Kejhák“ Kýhos, Arnold Kadlec či Eduard Uvíra. Ti všichni dosáhli mezi mantinely mnoha úspěchů. A on se k nim nyní mohl připojit.

Jenže nechtěl, lákal ho fotbal. „Sundal jsem brusle a přesunul se na trávník, zimní stadion ležel od fotbalového jen kousek. Tam mě to lákalo,“ nezapírá, že kopací míč zcela předčil chuť šťouchat do zmrzlé žáby.

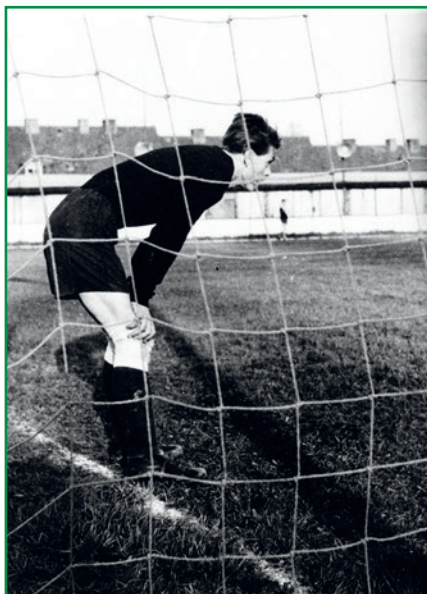
KREV NENÍ VODA

Nikoli tedy hokej – v Litvínově sport číslo jedna –, ale fotbal, to byla jeho volba. Asi nešlo jinak, měl ho pevně usazený v genech. „K fotbalu mě přivedl táta Alois, který chytal divizi a jeden rok si vyzkoušel i třetí ligu,“ rozkrývá svůj fotbalový rodokmen. „Chodil jsem se dívat na jeho zápasy, když mi bylo pět šest, podával jsem balony a rozhodl se, že chci být také fotbalista,“ pojal úmysl následovat otce.

Ale nebyl to jediný fotbalový předek hodný následování. „Významnou roli hrál také můj strejda Josef, o osm let mladší než otec, který kopal za Baník Most druhou ligu,“ přidává další dílek genetiky. Dva rodinné vzory – táta brankář, strýc levé křídlo. Znamé fot-

Otec Alois Chaloupka,
podoba rychle rozeznatelná

Otec Alois Chaloupka v typickém
brankářském postoji

balové zjištění říká, že v mužstvu jsou největší mentálové právě tyto dva posty. „Jasně, musel jsem být po nich také magor,“ přijímá tento postřeh Chaloupka.

Dědičné vlohy byly ovšem ještě širší, podílel se na nich rovněž děda z matčiny strany Karel Kepr, jenž rovněž hrával za Baník Most. „Byl obránce, řízný bek, takový rambousek,“ vytahuje vnuk ze vzpomínek. „Mydlil to, jak to přišlo, nikoho nešetřil a já také vletěl do všeho jako blázen, i když jsem spíše hodně schytával. Ale uměl

jsem i rozdat,“ hlásí se i k odkazu prarodiče. Z fotbalu zkrátka nebylo úniku.

Z něj se vysmekla jen o čtyři roky mladší sestra Petra, která naopak podlehla litvínovskému hokejovému kouzlu – vzala si ligového útočníka Jiřího Heinische...

PRVNÍ KROKY, RYCHLÉ SKOKY

Bylo to dané osudem, v šesti letech ho otec Alois sebral z plácku za barákem a odvedl do skutečného fotbalového klubu, místního skvostu CHZ (Chemické závody) Litvínov. Nastoupil do přípravky, kde ho převzal Jaroslav Hruška. Jméno pozdějšímu reprezentantovi Československa naskočilo okamžitě, na prvního trenéra se skutečně nezapomíná.

Rovněž táta byl oporou týmu, i když gólům jako brankář především zabraňoval

I když v té době toužil hrát závodně snad každý kluk, neboť nebylo moc jiných lákadel, litvínovský oddíl – jak se tehdy fotbalová se-

Vpravo otec Alois, fotbalové geny nezůstaly utajeny.

skupení v pseudoamatérském socialistickém systému tělovýchovy musela povinně nazývat – nedělil kloučky toužící po velkých kariérách podle věku na mladší a starší, byla jen jedna žákovská kategorie se dvěma družstvy, áčkem a běčkem. Jinak řečeno, už v sedmi letech se stětoval na hřišti s patnáctiletými spoluhráči i protihráči. Nejlepší škola.

Táta měl sice na jeho zájmu obrovský podíl, ale do branky to malého Pavlíka netáh-

Pavel Chaloupka s úsměvem v podřepu uprostřed v kolektivu svých spoluhráčů (žáci Litvínova 1968/1969, otec Alois Chaloupka stojící vpravo)

lo. „Každý kluk chce dávat góly a já nebyl výjimka,“ přiznává sen stát se střelcem. „Za žáky jsem hrával pravé křídlo a opravdu jsem góly dával i proti starším,“ tvrdí. Pečlivě vedené statistiky jeho slova potvrzují, před brankou soupeře se uměl prosadit. Podle těchto záznamů vstřelil první mistrovský gól již 29. března 1969, tedy v devíti letech. Nepatřil však mezi obávané hlavičkáře, to přišlo až později. „Spíš dorážky, rychlý protiútok,“ odkrývá způsoby, jak nejčastěji dopravoval míče do branky soků.

Tréningy v oddíle mu nestačily, na jeho střeleckém růstu měl nadále velký podíl otec. Ve volných chvílích chodili na hřiště, kopali si, přihrávali, zpracovávali míč. A především stříleli. Patou, špičkou, celou botou. „Placírka, nárt, šajtle, musel jsem zvládnout všechno. Došlo i na vysmívané bodlo,“ popisuje procvičovanou techniku kopu, která se dnes už moc nenosí.

Členský průkaz ČSTV
žáčka litvínovského klubu